

ਯਹੂਦੀਆ ਵਿਚ ਉਠੀਂਦਾ

ਬਾਈਬਲ ਪਾਠ# 36

VII. ਯਿਸੂ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਦਾ ਆਖਰੀ ਹਫ਼ਤਾ (ਚੱਲਦਾ)।

ਗ. ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ: ਯਿਸੂ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਦਿਨ (ਚੱਲਦਾ)।

2. ਗਥਸਮਨੀ ਬਾਗ (ਮੱਤੀ 26:30, 36-46; ਮਰਕੁਸ 14:26, 32-42; ਲੂਕਾ 22:39-46; ਯੂਹੰਨਾ 18:1)।
3. ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ (ਮੱਤੀ 26:47-56; ਮਰਕੁਸ 14:43-52; ਲੂਕਾ 22:47-53; ਯੂਹੰਨਾ 18:2-11)।
4. ਯਹੂਦੀ ‘ਪੇਸ਼ੀ’ (ਚਰਣ ਇਕ ਅਤੇ ਦੋ):
 - ਉ. ਚਰਣ ਇਕ: ਐਨਾਸ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂਚ (ਯੂਹੰਨਾ 18:12-14, 19-23)।
 - ਅ. ਕਯਾਫ਼ਾ ਅਤੇ ਮਹਾਂਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਮੁਜਰਮ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਣਾ (ਮੱਤੀ 26:57, 59-68; ਮਰਕੁਸ 14:53, 55-65; ਲੂਕਾ 22:54, 63-65; ਯੂਹੰਨਾ 18:24)।

ਜਾਣ ਪਛਾਣ

ਕੀ ਕਦੀ ਤੁਸੀਂ ਬਿਨਾਂ ਸੁੱਤੇ ਰਾਤ ਕੱਟੀ ਹੈ? ਸ਼ਾਇਦ ਤੁਸੀਂ ਚਿੰਤਾ ਜਾਂ ਪੀੜ ਜਾਂ ਦਰਦ ਨਾਲ ਇੰਨੇ ਭਰੇ ਹੋਏ ਸੀ ਕਿ ਰਾਤ ਭਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨੀਂਦ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਮੈਂ ਕਈ ਰਾਤਾਂ ਜਾਗ ਕੇ ਕੱਟੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਕੱਟੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਯਿਸੂ ਵੀ ਰਾਤ ਭਰ ਜਾਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਬਹੁਤੀ ਅੱਖ ਲਾ ਲਈ ਹੋਵੇਗੀ (ਮੱਤੀ 26:40), ਪਰ ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਸੁੱਤਾ ਸੀ। ਰਾਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ, ਯਿਸੂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੀਂਦ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ; ਉਸ ਰਾਤ ਦੇ ਆਖਰੀ ਹਿੱਸੇ ਤਕ ਉਸ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਸਾਡਾ ਪਿਛਲਾ ਪਾਠ ਯੂਹੰਨਾ 14-17 ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਆਇਆਂ ਵਿਚ ਹਰ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਕਿੱਥੇ ਸੀ। ਅਧਿਆਇ 14 ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ, ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘ਉੱਠੋ, ਐਥੋ ਚੱਲੀਏ’ (ਆਇਤ 31ਅ)। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਚੇਲੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਪਰਲੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਚਲੇ ਗਏ ਅਤੇ 15, 16 ਅਤੇ 17 ਅਧਿਆਇਆਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਥਸਮਨੀ ਵੱਲ ਨੂੰ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਕਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਯਿਸੂ ਦੇ ‘ਚੱਲੀਏ’ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉੱਥੋਂ ਨਿਕਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਲੱਗ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। (ਸਾਡੇ ਮਹਿਮਾਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ‘ਅਸੀਂ ਜਾਣਾ ਹੈ,’ ਪਰ ਨਿਕਲਦੇ ਨਿਕਲਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਧਾ ਘੰਟਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਪਰ, ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਮਸੀਹ ਅਤੇ ਗਿਆਰਾਂ ਚੇਲੇ ਉੱਪਰਲੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਗਥਸਮਨੀ ਬਾਗ ਵੱਲ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਏ (ਮੱਤੀ 26:30, 36)।^੨

ਯਿਸੂ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਸਹਿਤ ਉਪਦੇਸ਼ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਇੱਥੋਂ ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਵਿਰਤਾਂਤ ਦੇ ਲੇਖਕ ਹੋਮਿਲੈਟਿਕਸ^੩ ਦੀ ਥਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖ ਰਹੇ ਸਨ। ਤਾਂ ਵੀ ਯਿਸੂ ਦੇ ਸਲੀਬ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ

ਦੇ ਆਖਰੀ ਘੰਟਿਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਿੱਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਜਾਨ ਕੱਢ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਸੰਤਾਪ

(ਮੱਤੀ 26:30, 36-46; ਮਰਕੁਸ 14:26, 32-42;

ਲੂਕਾ 22:39-46; ਯੂਹੰਨਾ 18:1, 2)

ਉਪਰਲੇ ਕਮਰੇ ਦੀ ਸਭਾ ਇਕ ਭਜਨ ਨਾਲ ਮੁੱਕੀ: ‘ਫਿਰ ਉਹ ਭਜਨ ਗਾ ਕੇ ਜੈਤੂਨ ਦੇ ਪਹਾੜ ਨੂੰ ਨਿੱਕਲ ਗਏ’ (ਮੱਤੀ 26:30; ਵੇਖੋ ਮਰਕੁਸ 14:26)। ਦਸਤੂਰ ਅਨੁਸਾਰ ਪਸਾਹ ਦਾ ਪਰਬ ‘ਹੱਲਲ⁴ ਭਜਨ ਗਾ ਕੇ (ਜ਼ਬੂਰ 115-118) ਮੁੱਕਦਾ ਸੀ।’⁵ ਕਿਉਂਕਿ ਮਸੀਹ ਹੱਲਲ ਭਜਨਾਂ ਦੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਖੁਦਾਈ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ (2 ਪਤਰਸ 1:21), ਗੀਤ ਲਿਖਣ ਵਾਲਾ ਆਪਣੀ ਗੀ ਰਚਨਾ ਗਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ, ਯਿਸੂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਰਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਤਕ ਆਪਣੇ ਰਾਗ ਚੁੱਕਦੇ ਹੋਏ ਵੇਖੋ; ਉਤਪਤ ਵਿਚ ਇਕ ਸੁਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਸੁਣੋ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਗੀਤ ਸੰਭਵ ਤੌਰ ਤੇ ਹੱਲਲ ਦਾ ਆਖਰੀ ਭਜਨ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਇਉਂ ਹੈ, ‘ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰੋ ਭਈ ਉਹ ਭਲਾ ਹੈ, ਉਹ ਦੀ ਦਯਾ ਤਾਂ ਸਦੀਪਕ ਹੈ’ (ਜ਼ਬੂਰ 118:1)। ‘ਸਲੀਬ ਦਾ ਪਰਛਾਵਾਂ ਉਸਤਤ ਲਈ ਮਸੀਹ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਠੰਡਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ।’⁶

ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਭੀੜੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਭੂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਫਾਟਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਦਰੋਨ ਘਾਟੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਕੇ⁷ ਜੈਤੂਨ ਪਹਾੜ ਦੀਆਂ ਢਲਾਨਾਂ ਤੇ ਆ ਗਿਆ (ਯੂਹੰਨਾ 18:1; ਲੂਕਾ 22:39)। ਉੱਥੇ ਉਹ ‘ਗਥਸਮਨੀ ਨਾਮਕ ਥਾਂ ਵਿਚ’ ਬਾਗ ਵਿਚ ਆਏ⁸ (ਮੱਤੀ 26:36; ਵੇਖੋ ਮਰਕੁਸ 14:32) ਜਿੱਥੇ ‘ਯਿਸੂ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨਾਲ ... ਜਾਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ’ (ਯੂਹੰਨਾ 18:1, 2; ਵੇਖੋ ਲੂਕਾ 21:37)। ਗਥਸਮਨੀ ਦਾ ਰਵਾਇਤੀ ਥਾਂ ਸੁਨਿਹਰੀ ਫਾਟਕ ਦੇ ਪੂਰਬ ਵਿਚ ਸਿੱਧਾ ਅੱਧੇ ਮੀਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ, ਇਹ ਸੱਤਰ ਗਜ਼ ਦਾ ਵਰਗਾਕਾਰ ਪੰਝੱਤਰ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਜੈਤੂਨ ਦੇ ਗੰਢਦਾਰ ਰੁੱਖਾਂ ਵਾਲੀ ਵਾੜ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਬਾਗ ਹੈ।⁹ ‘ਗਥਸਮਨੀ’ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਬਦਲਵਾਂ ਸ਼ਬਦ ਹੈ (ਇਬਰਾਨੀ ਜਾਂ ਅਰਾਮੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ) ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ‘ਕੋਹਲੂ’ ਹੈ। ਸਾਫ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਜੈਤੂਨ ਦੇ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਫਸਲ ਵਿੱਚੋਂ ਤੇਲ ਕੱਢਣ ਦੀ ਥਾਂ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦਾ ਨਾਂ ਜੈਤੂਨ ਦਾ ਪਹਾੜ ਪੈ ਗਿਆ।

ਮਸੀਹ ਆਪਣੇ ਅੱਠ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਛੱਡ ਗਿਆ (ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 26:36) ਕਿ ‘ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੋ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਪਰਤਾਵੇ ਵਿਚ ਨਾ ਪਵੋ’ (ਲੂਕਾ 22:40)। ਫਿਰ, ਪਤਰਸ, ਯਾਕੂਬ ਅਤੇ ਯੂਹੰਨਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ (ਮੱਤੀ 26:37; ਮਰਕੁਸ 14:33), ਉਹ ਅੱਗੇ ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਚਲਿਆ ਗਿਆ।¹⁰ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਆਤਮਿਕ ਤਕਲੀਫ਼ ਤੋਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ, ਉਹ ‘ਹੈਰਾਨ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਅਰ ਬਹੁਤ ਦਿਲਗੀਰ ਹੋਣ ਲੱਗਾ’ (ਮਰਕੁਸ 14:33)। ਆਪਣੇ ਤਿੰਨਾਂ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ‘ਮੇਰਾ ਜੀ ਬਹੁਤ ਉਦਾਸ ਹੈ ... ਤੁਸੀਂ ਇੱਥੇ ਠਹਿਰੋ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਜਾਗਦੇ ਰਹੋ’ (ਮੱਤੀ 26:38)।

ਬਾਗ ਵਿਚ ਉਹ ਹੋਰ ਅੰਦਰ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਫਿਰ ‘ਮੂੰਹ ਭਾਰ ਪੈ ਗਿਆ,¹¹ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ, ਹੇ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ, ਜੇ ਹੋ ਸਕੇ ਤਾਂ ਇਹ ਪਿਆਲਾ ਮੈਥੋਂ ਟਲ ਜਾਵੇ’ (ਮੱਤੀ 26:39; ਵੇਖੋ ਮਰਕੁਸ 14:35, 36; ਲੂਕਾ 22:42)। ‘ਇਹ ਪਿਆਲਾ’¹² ਵਾਕ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘ਪਰ ਉਹ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜੇ ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਪਰ ਉਹ ਜੋ ਤੂੰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ’ (ਮੱਤੀ 26:39)।

ਫਿਰ ਪਤਰਸ, ਯਾਕੂਬ ਅਤੇ ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁੱਤੇ ਹੋਏ ਵੇਖਿਆ (ਮੱਤੀ 26:40)। ਇਹ ਪੁੱਛਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ‘ਹੇ ਸ਼ਮਊਨ, ਤੂੰ ਸੌਂਦਾ ਹੈਂ? ਕੀ ਤੈਥੋਂ ਇਕ ਘੜੀ ਵੀ ਨਾ ਜਾਗ ਹੋਇਆ?’

(ਮਰਕੁਸ 14:37)। ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਉਸਦਾ ਗਲਾ ਭਰ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ।

ਮਸੀਹ ਬਾਗ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਫੇਰ ਦੁਆ ਕਰਨ ਲੱਗਾ: ‘‘ਹੇ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ, ਜੇ ਇਹ ਮੇਰੇ ਪੀਣ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਟਲ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਤੇਰੀ ਮਰਜ਼ੀ ਹੋਵੇ’’ (ਮੱਤੀ 26:42)। ਉੱਠ ਕੇ ਉਹ ਤਿੰਨਾਂ ਚੇਲਿਆਂ ਦੇ ਕੋਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੇਰ ਸੁੱਤੇ ਵੇਖਿਆ (ਮੱਤੀ 26:43)। ਇਹ ਪੁੱਛਣ ਤੇ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਗ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਸਕੇ, ¹³ ਉਹ ‘‘ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਭਈ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀ ਉੱਤਰ ਦੇਣ’’ (ਮਰਕੁਸ 14:40)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਦੇ ਰਹਿਣ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਨਾਕਾਮੀ ਦੇ ਕਾਰਣ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋਣਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ ਕਿ ਮਾਫ਼ੀ ਕਿਵੇਂ ਮੰਗਣ। ਮਰਕੁਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖੀਆਂ ਨੀਂਦਰ ਨਾਲ ਭਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ’’ (ਮਰਕੁਸ 14:40), ਜਦਕਿ ਲੂਕਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ‘‘ਸੋਗ ਦੇ ਮਾਰੇ’’ ਸੌਂ ਰਹੇ ਸਨ¹⁴ (ਲੂਕਾ 22:45)।

ਇਸ ਦਰਿਸ਼ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਤਰਸ, ਯਾਕੂਬ ਅਤੇ ਯੂਹੰਨਾ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਜਾਂਦੇ ਹੀ ਸੌਂ ਜਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਨਾ ਸੋਚੋ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੀਂਦ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਹਾਰ ਜਾਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਲਕਾਂ ਭਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਭਾਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਡਿੱਗਦੇ ਹੋਏ ਵੇਖੋ। ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝੋ ਕਿ ਉਹ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਥੱਕੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਤੀਜੀ ਵਾਰ, ਯਿਸੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੁਆ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਜਵਾਬ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ: ‘‘ਅਤੇ ਉਹ ਮਹਾਂ ਕਸ਼ਟ ਵਿਚ ਪੈ ਕੇ ਮਨੋਂ ਤਨੋਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਅਰ ਉਹ ਦਾ ਮੁੜਕਾ ਲਹੂ ਦੀਆਂ ਬੂੰਦਾਂ ਵਾਂਗੂ ਭੁੰਜੇ ਡਿੱਗਦਾ ਸੀ’’ (ਲੂਕਾ 22:44)। ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਉਹ ਨੇ ... ਹੰਝੂ ਕੇਰ ਕੇਰ ਕੇ ... ਬੇਨਤੀਆਂ ਅਤੇ ਮਿੰਨਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ’’ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 5:7)। ਉਸ ਦੀਆਂ ਦੁਆਵਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ, ‘‘ਸੁਰਗੋਂ ਇਕ ਦੂਤ ਉਹ ਨੂੰ ਵਿਖਾਈ ਦੇ ਕੇ ਉਹ ਨੂੰ ਸਹਾਰਾ ਦਿੰਦਾ ਸੀ’’ (ਲੂਕਾ 22:43)।¹⁵

ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਕੋਲ ਆਉਣ ਤਕ ਮਸੀਹ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾ ਤੂਫਾਨ ਥੰਮ੍ਹ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ‘‘ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਸੁੱਤੇ ਰਹੋ ਅਤੇ ਵਿਸਰਾਮ ਕਰੋ: ¹⁶ ਵੇਖੋ, ਘੜੀ ਆ ਗਈ ਹੈ ¹⁷ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਪਾਪੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਫੜਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ... ਵੇਖੋ ਮੇਰਾ ਫੜਵਾਉਣ ਵਾਲਾ ਨੇੜੇ ਆ ਗਿਆ ਹੈ’’ (ਮੱਤੀ 26:45, 46)।

ਬਦਕਾਰਾਂ ਵਾਂਗ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰੀ

(ਮੱਤੀ 26:47-56; ਮਰਕੁਸ 14:43-52;

ਲੂਕਾ 22:47-53; ਯੂਹੰਨਾ 18:2-11)

ਮਸੀਹ ਦੇ ਬੋਲਦੇ ਬੋਲਦੇ, ਬਾਗ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਭੀੜ, ਸ਼ਾਇਦ ਸੌਵਾਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਲੋਕ ਉੱਥੇ ਆ ਪਹੁੰਚੇ (ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 26:47; ਮਰਕੁਸ 14:43ਉ; ਲੂਕਾ 22:47)। ਇਸ ਖੂੰਖਾਰ ਭੀੜ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਯਹੂਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।¹⁸

ਦੂਜੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਨੀਂਦ ਆ ਗਈ ਸੀ, ਯਹੂਦਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ। ਮਹਾਂਸਭਾ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਕਰਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 1:16)। ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾ ਕੇ ਉਪਰਲੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਵੇਖਿਆ ਸੀ।¹⁹ ਅਖੀਰ: ਉਹ ਮਸੀਹ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੂੰ ਜੈਤੂਨ ਦੇ ਪਹਾੜ ਤੇ ਉਸ ਥਾਂ ਲੈ ਆਇਆ, ਜਿੱਥੇ ਯਿਸੂ ਉਸ ਨਾਲ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ (ਯੂਹੰਨਾ 18:2)।

ਯਹੂਦਾ ‘‘ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕਾਂ ਅਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਵੱਡੀ ਭੀੜ’’ ਅਰਥਾਤ

ਮਹਾਂਸਭਾ²⁰ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ (ਮੱਤੀ 26:47; ਮਰਕੁਸ 14:43)। ਭੀੜ ਵਿਚ ‘ਹੈਕਲ ਦੇ ਸਰਦਾਰ’ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ (ਲੂਕਾ 22:52; ਯੂਹੰਨਾ 18:3)। ਏਹ ਲੋਕ ਹੈਕਲ ਵਿਚ ਯਹੂਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲ ਦੇ ਆਗੂ ਸਨ,²¹ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਮਹਾਂਸਭਾ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਟੋਲੇ ਵਿਚ ਰੋਮੀ ਫ਼ੌਜੀਆਂ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਟੋਲਾ ਵੀ ਸੀ। ਸਾਫ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਮਹਾਂਸਭਾ ਨੇ ਗਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਵਿਚ ਮਦਦ ਲਈ ਰੋਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਦਿਆ ਸੀ।²² ਯੂਹੰਨਾ ਮੁਤਾਬਿਕ, ‘ਸਿਪਾਹੀ ਅਤੇ ਫ਼ੌਜ ਦੇ ਸਰਦਾਰ’ (ਯੂਹੰਨਾ 18:12; ਵੇਖੋ ਆਇਤ 3) ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਫੜਵਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਆਗੂ ਸਨ। ਰੋਮੀ ਟੋਲਾ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਛੇ ਸੌ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।²³ ਇੰਜ ਲਗਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੰਨੇ ਲੋਕ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਲਈ ਆਏ ਹੋਣਗੇ; ਪਰ ਮੱਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਕਿ ‘ਵੱਡੀ ਭੀੜ’ ਬਾਗ ਵਿਚ ਆਈ (ਮੱਤੀ 26:47), ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਸੌ ਫ਼ੌਜੀ ਉੱਥੇ ਹੋਣ। ਇਹ ਹੋਰ ਭੀੜ ਦੇ ਦੂਜੇ ਲੋਕ ‘ਤਲਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਡਾਂਗਾਂ’ ਵਰਗੇ ‘ਹਥਿਆਰਾਂ’ ਨਾਲ ਲੱਦੇ ਆਏ ਸਨ (ਯੂਹੰਨਾ 18:3; ਮੱਤੀ 26:47, 55; ਮਰਕੁਸ 14:43, 48; ਲੂਕਾ 22:52)।²⁴

ਇਕ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੰਨੇ ਲੋਕ ਕਿਉਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ? ਸ਼ਾਇਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ‘ਗਰਿਫ਼ਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ’ (ਵੇਖੋ ਯੂਹੰਨਾ 7:30, 44; 10:39)। ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂਅ ਇਕ ਅਚੰਭੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੁਣਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਬੋਲ ਨਾਲ ਹੰਜੀਰ ਦੇ ਬਿਰਫ਼ ਨੂੰ ਸੁਕਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 21:19)। ਕਾਰਣ ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਇਕ ਬੇਮੇਲ ਦਰਿਸ਼ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੇਵਾਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੱਦੇ ਲੋਕ ਅਜਿਹੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਫੜਨ ਲਈ ਆ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਗੱਲ ਵੀ ਕਰ ਦੇਣਾ ਸਿਖਾਇਆ ਸੀ (ਮੱਤੀ 5:39)।

ਯਹੂਦਾ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿ ਯਿਸੂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਲਈ ਭੀੜ ਨੂੰ ਕੀ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰੇਗਾ: ਉਸ ਨੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਸਲਾਮ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਚੇਲੇ ਵੱਲੋਂ ਸਲਾਮ ਕਰਨ ਵਾਂਗ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਚੁੰਮਣਾ ਸੀ (ਮੱਤੀ 26:48; ਮਰਕੁਸ 14:44)। ਮਸੀਹ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਕਪਟਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, ‘‘ਤੁਸੀਂ ਕਿਹਨੂੰ ਭਾਲਦੇ ਹੋ?’’ (ਯੂਹੰਨਾ 18:4)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਹ ਕਹਿਣ ਤੇ ਕਿ ‘‘ਯਿਸੂ ਨਾਸਰੀ ਨੂੰ,’’ ਯਿਸੂ ਨੇ ਬੇਸ਼ੱਕ ਹੋ ਕੇ ਕਿਹਾ, ‘‘ਉਹ ਮੈਂ ਹੀ ਹਾਂ’’ (ਯੂਹੰਨਾ 18:5)।

ਉਸ ਦੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਹੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਫੜਨ ਲਈ ਆਏ ਲੋਕ ‘‘ਪਿਛਾਂਹ ਨੂੰ ਹਟ ਗਏ ਅਤੇ ਭੁੰਝੇ ਡਿੱਗ ਪਏ’’ (ਯੂਹੰਨਾ 18:6)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਡਿੱਗਣਾ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਖ਼ੁਦਾਈ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਵਿਖਾਵਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਧੇਰੇ ਸੰਭਾਵਨਾ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸਦੀ ਇਲਾਹੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਏ ਸਨ।²⁵ ਜੀ. ਹਾਲ ਟੌਡ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ‘‘ਉਹ ਉਹ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਹਿਮ ਗਏ, ਸ਼ਰਮਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋ ਗਏ। ਉਸ ਦੀ ਪਵਿੱਰਤਾ ਦੀ ਸਫ਼ੇਦ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਪਰਾਧੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸਮਝ ਆ ਗਈ। ... ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਫੜਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਾਲ ਆਏ ਸਨ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ ਸੀ।’’²⁶

ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਘਬਰਾਈ ਹੋਈ ਭੀੜ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਾਉਣਾ ਪਿਆ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸ ਲਈ ਆਏ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਫੇਰ ਕਿਹਾ, ‘‘ਤੁਸੀਂ ਕਿਹਨੂੰ ਭਾਲਦੇ ਹੋ?’’ (ਯੂਹੰਨਾ 18:7)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦੁਹਰਾਇਆ, ‘‘ਯਿਸੂ ਨਾਸਰੀ ਨੂੰ’’ (ਯੂਹੰਨਾ 18:8ਓ)। ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘‘ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਜੇ ਮੈਂ ਹੀ ਹਾਂ’’ (ਯੂਹੰਨਾ 18:8ਅ)। ਫਿਰ, ਗਿਆਰਾਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, ‘‘...’’

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਭਾਲਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਦਿਓ' (ਯੂਹੰਨਾ 18:8੯)। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਫਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਦੀ ਭਲਿਆਈ ਦੀ ਫਿਕਰ ਜ਼ਰੂਰ ਸੀ।

ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਦੋ ਵਾਰ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਕਰਾਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਯਹੂਦਾ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬੇਕਾਰ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਲੈਣ ਦੇ ਲਈ ਇਸ ਸਾਬਕਾ ਚੇਲੇ ਨੇ ਉਹੀ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ 'ਝੱਟ ਯਿਸੂ ਕੋਲ ਆਣ ਕੇ ਉਹ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਆਦੇਸ਼! ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚੁੰਮਿਆ' (ਮੱਤੀ 26:49)। ਮਸੀਹ ਨੇ ਅਫਸੋਸ ਨਾਲ ਪੁੱਛਿਆ 'ਯਹੂਦਾ, ਭਲਾ ਤੂੰ, ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਚੁੰਮੇ ਨਾਲ ਫੜਵਾਉਂਦਾ ਹੈ?' (ਲੂਕਾ 22:48)। ਫਿਰ ਉਹਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਬੇਲੀਆ,²⁷ ਜਿਹੜੇ ਕੰਮ ਲਈ ਤੂੰ ਆਇਆ ਹੈਂ, ਉਹ ਕਰ ਲੈ' (ਮੱਤੀ 26:50ੳ)।

ਭੀੜ ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ ਯਹੂਦਾ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਕੋਲ ਆਉਂਦਾ ਵੇਖ ਕੇ ਸਮਝ ਲਿਆ ਸੀ: ਇਹ ਮੋਅਜਜ਼ੇ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੀ ਕਰੇਗਾ? ਪਰ ਜਦੋਂ ਯਹੂਦਾ ਦੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਅਨਰਥ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਹਿੰਮਤ ਆ ਗਈ। ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਕੇ, 'ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਲ ਆਣ ਕੇ ਯਿਸੂ ਉੱਤੇ ਹੱਥ ਪਾਏ ਅਤੇ ਉਹ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ' (ਮੱਤੀ 26:50; ਯੂਹੰਨਾ 18:12)।^{੨੮} ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਤਕ ਯਿਸੂ ਦੇ ਹੱਥ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਰੱਸੀਆਂ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਮੇਖਾਂ ਠੋਕ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ (ਮਰਕੁਸ 15:1; ਯੂਹੰਨਾ 18:12; 20:25)।

ਯਿਸੂ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਮਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਤਿਆਰੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ (ਮਰਕੁਸ 14:31)। ਹੁਣ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦੇ ਤੇ ਖਰਾ ਉਤਰਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸਨ (ਲੂਕਾ 22:49)। ਪਤਰਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਤਲਵਾਰ ਕੱਢ ਲਈ²⁹ 'ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਯਾਜਕ ਦੇ ਚਾਕਰ ਉੱਤੇ ਚਲਾਈ,³⁰ ਅਰ ਉਹ ਦਾ ਸੱਜਾ ਕੰਨ ਉਡਾ ਦਿੱਤਾ' (ਯੂਹੰਨਾ 18:10)। ਇਹ ਚੇਲਾ ਉਸ ਚਾਕਰ ਦਾ ਸਿਰ ਵੱਢਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਉਹ ਬੰਦਾ ਬਚ ਗਿਆ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਤਲਵਾਰਬਾਜ਼ੀ ਨੇ, ਪਤਰਸ ਨੂੰ ਇਕ ਚੰਗਾ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਵਾਲਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ।'

ਯਿਸੂ ਲਈ ਝੱਟ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਦੰਗਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਬਾਗ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਪਤਰਸ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਚੇਲਿਆਂ ਦੇ ਲਹੂ ਨਾਲ ਸਿੰਜ ਜਾਂਦੀ। ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਚੀਕ ਕੇ ਪਤਰਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, 'ਐਥੋਂ ਤੀਕੁਰ ਛੱਡ ਦਿਓ'; 'ਆਪਣੀ ਤਲਵਾਰ ਮਿਆਨ ਕਰ ਕਿਉਂਕਿ ਸਭ ਜੋ ਤਲਵਾਰ ਖਿੱਚਦੇ ਹਨ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਮਾਰੇ ਜਾਣਗੇ' (ਲੂਕਾ 22:51; ਮੱਤੀ 26:52)। ਰੂਹਾਨੀ ਲੜਾਈਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲੜੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 10:3, 4; ਵੇਖੋ ਯੂਹੰਨਾ 18:36)। ਪਤਰਸ ਦੀ ਨੀਅਤ ਚੰਗੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ 'ਗਲਤ ਵਕਤ ਤੇ, ਗਲਤ ਮਕਸਦ ਲਈ ਗਲਤ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਗਲਤ ਹਥਿਆਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ।'^{੩1}

ਜੇ ਬਚਾਅ ਹੀ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਯਿਸੂ ਤਲਵਾਰਬਾਜ਼ੀ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਪਤਰਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, 'ਕੀ ਤੂੰ ਇਹ ਸਮਝਦਾ ਹੈਂ ਜੋ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਕੋਲੋਂ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਉਹ ਹੁਣੇ ਦੂਤਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਰਾਂ ਫ਼ੌਜਾਂ ਤੋਂ ਵਧੀਕ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਕਰੇਗਾ?' (ਮੱਤੀ 26:53)। ਇਕ ਫ਼ੌਜ ਵਿਚ ਛੇ ਹਜ਼ਾਰ ਸਿਪਾਹੀ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਬਹੱਤਰ ਹਜ਼ਾਰ ਫ਼ਰਿਸਤੇ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਆਏ ਕਈ ਸੌ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਿੱਤਰ ਬਿੱਤਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਣੇ ਸਨ!^{੩2}

ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਸੀਹ ਨੇ 'ਬਾਰਾਂ' ਦੇ ਅੰਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਤੇ ਗਿਆਰਾਂ ਚੇਲੇ ਕੁਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਬਾਰਾਂ ਸਨ ਅਤੇ ਹਰ ਇਕ ਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਇਕ ਫ਼ੌਜ ਕਾਫ਼ੀ ਸੀ। ਸੰਭਵ ਤੌਰ ਤੇ, ਇਸ ਅੰਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਸ ਬਹੁਤ ਵਧੀਕ ਬਲ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਦਾ ਅਰਥ ਉਹੀ ਸੀ, ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ: ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਜਾਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਵਿਚ ਉਸ ਤੋਂ ਉਸ ਦੀ ਜਾਨ ਲੈਣ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਬਲਕਿ ਉਸ

ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਦੇਣੀ ਸੀ (ਯੂਹੰਨਾ 10:17, 18; ਵੇਖੋ ਗਲਾਤੀਆਂ 2:20)।³³

ਪਤਰਸ ਨੂੰ ਝਿੜਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਹੱਥ ਕੱਢੇ,³⁴ ਜਖ਼ਮੀ ਚਾਕਰ ਦੇ ਕੰਨ ਨੂੰ ਛੂਹਿਆ ‘ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਕੀਤਾ’³⁵ (ਲੂਕਾ 22:51)। ਉਸ ਦੇ ਇਸ ਕੰਮ ਨਾਲ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਖ਼ਤਰਾ ਟਲ ਗਿਆ। ਇਹ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਚੰਗਿਆਈ ਦਾ ਆਖ਼ਰੀ ਮੋਕਾ ਸੀ।

ਮਸੀਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੜਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ, ‘ਭਲਾ, ਜਿਵੇਂ ਡਾਕੂ ਉੱਤੇ ਤੁਸੀਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਡਾਂਗਾਂ ਫੜੀ ਨਿਕਲੇ ਹੋ? ਜਾਂ ਮੈਂ ਰੋਜ਼ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਹੋਕਲ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਸਾਂ ਤਾਂ ਤੁਸਾਂ ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਹੱਥ ਨਾ ਪਾਏ ਪਰ ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਘੜੀ ਅਤੇ ਅਨ੍ਹੇਰੇ ਦਾ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਹੈ’ (ਲੂਕਾ 22:52, 53)। ਇਸ ਵਾਕ ਦੇ ਆਖ਼ਰੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ‘ਜਿੱਤ ਦੀ ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਘੜੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਨੇਰੇ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੁੰਦੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ।’³⁶ NIV ਵਿਚ ਹੈ ‘ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਘੜੀ ਹੈ—ਜਦ ਹਨੇਰੇ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਹੈ।’

ਹੁਣ ਤਕ, ਯਿਸੂ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਸਰੀਰਕ ਲੜਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਨਾਉਮੀਦ, ਨਿਰਾਸ਼ ਅਤੇ ਘਬਰਾਏ ਹੋਏ ਉਹ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ, ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਸੀ (ਮੱਤੀ 26:56; ਵੇਖੋ ਆਇਤ 31)। ਪਤਰਸ ਅਤੇ ਯੂਹੰਨਾ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ‘ਕੁਝ ਵਿੱਥ ਤੇ’ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਪਿੱਛੇ ਗਏ (ਮੱਤੀ 26:58; ਮਰਕੁਸ 14:54; ਲੂਕਾ 22:54; ਵੇਖੋ ਯੂਹੰਨਾ 18:15) ਪਰ ਵਿਹਾਰਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਮਸੀਹ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਸੀ। (ਯਕੀਨਨ, ਉਹ ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਕੱਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਿਤਾ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ [ਯੂਹੰਨਾ 16:32])।

ਮਰਕੁਸ ਦੇ ਵਿਰਤਾਂਤ ਵਿਚ ਇਕ ਜਵਾਨ ਦੇ ਇਕ ਦੁਪੱਟਾ ਜਾਂ ਰਾਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪਹਿਨਣ ਵਾਲਾ ਵਸਤਰ ਲਈ ਹੋਏ ਇਕ ਜਵਾਨ ਦੀ ਇਕ ਅਜੀਬ ਘਟਨਾ ਜੋੜੀ, ਜੋ ਨੰਗਾ ਭੱਜ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਫੜਨ ਲੱਗੇ (ਮਰਕੁਸ 14:51, 52)। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੇਖਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਵਾਨ ਮਰਕੁਸ ਆਪੇ ਹੀ ਸੀ।³⁷ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਵਿਰਤਾਂਤ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਹੋਵੇ; ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ‘ਮੈਂ ਉੱਥੇ ਹੀ ਸਾਂ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ।’ ਅਰਥਾਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਰਕੁਸ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ‘ਚੇਲਿਆਂ ਦਾ ਨਿਆਂ ਇੰਨੀ ਸਖ਼ਤਾਈ ਨਾਲ ਨਾ ਕਰੋ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਉੱਥੇ ਹੁੰਦੇ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਭੱਜ ਜਾਂਦੇ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਹੈ।’

ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਉਣਾ

(ਮੱਤੀ 26:57, 59-68; ਮਰਕੁਸ 14:53, 55-65;

ਲੂਕਾ 22:54, 63-65; ਯੂਹੰਨਾ 18:12-14, 19-24)

ਬਾਗ ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਦੀ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰੀ ਵੇਲੇ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ।³⁸ ਉਸ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀਆਂ ਭੀੜੀਆਂ ਹਨੇਰੇ ਵਾਲੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਹ ‘ਉਹ ਨੂੰ ਅੰਨਾਸ ਕੋਲ ਲੈ ਗਏ’ (ਯੂਹੰਨਾ 18:13ਓ)।³⁹

ਯਿਸੂ ਦੀ ਪੇਸ਼ੀ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਰੋਮੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਈ। ਹਰ ‘ਪੇਸ਼ੀ’ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪੜਾਅ ਸਨ। ਮੈਂ ‘ਪੇਸ਼ੀ’ ਨੂੰ ਕੌਮਿਆਂ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਨਿਆਂ ਦਾ ਵਿਖਾਵਾ ਸਨ। ਯਹੂਦੀ ‘ਪੇਸ਼ੀ’ ਵਿਚ, ਜੁਰਮ ਜਾਂ ਬੇਕਸੂਰ ਹੋਣ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਯਹੂਦੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ (ਯੂਹੰਨਾ 11:47-53; ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 26:4; ਮਰਕੁਸ 14:1); ਯਿਸੂ ਤੇ ‘ਮੁਕੱਦਮਾ’

ਕਰਨ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਕਸਦ ਨਿਆਂ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਆਪਣੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਸੀ (ਮੱਤੀ 26:59; ਵੇਖੋ ਮਰਕੁਸ 14:55)।

ਯਹੂਦੀ ‘ਪੋਸ਼ੀ’ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪੜਾਅ ਅੰਨਾਸ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂਚ ਸੀ।⁴⁰ ਅੰਨਾਸ ‘ਕਯਾਫ਼ਾ ਦਾ ਸਹੁਰਾ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਸਾਲ ਸਰਦਾਰ ਯਾਜਕ ਸੀ’ (ਯੂਹੰਨਾ 18:13ਅ)। ਅੰਨਾਸ ਆਪ ‘ਰੋਮੀ ਹਾਕਮ ਵਿਲੇਰਿਉਸ ਗ੍ਰੇਟਰ ਵੱਲੋਂ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, 6–15 ਈਸਵੀ ਤਕ ਮਹਾਂਯਾਜਕ ਸੀ।’⁴¹ ਸ਼ੁਰੂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਹਾਂਯਾਜਕ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਲਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਅੰਨਾਸ ਨੂੰ ਹੀ ਅਸਲੀ ਮਹਾਂਯਾਜਕ ਮੰਨਦੇ ਸਨ।⁴² ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ, ਅੰਨਾਸ ਅਤੇ ਕਯਾਫ਼ਾ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ‘ਸਰਦਾਰ ਯਾਜਕ’ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 18:13, 19, 22, 24; ਵੇਖੋ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 4:6)।⁴³ ਲੂਕਾ ਨੇ ‘ਅੰਨਾਸ ਅਤੇ ਕਯਾਫ਼ਾ ਸਰਦਾਰ ਯਾਜਕ’ ਲਿਖਿਆ ਹੈ (ਲੂਕਾ 3:2)।

ਅਸੀਂ ਪੱਕਾ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਕਿ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਨਾਸ ਕੋਲ ਕਿਉਂ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਸਰਦਾਰ ਯਾਜਕ ਪ੍ਰਤੀ ਸਤਿਕਾਰ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੇ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਿਖਾਈ ਹੋਵੇ (ਹੇਰੋਦੇਸ ਵਾਂਗ; ਲੂਕਾ 23:8)। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਸਿਆਣਾ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਉਣ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਮਹਾਂਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਵੇਲੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸਮਾਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।⁴⁴

ਅੰਨਾਸ ਨੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ‘ਚੇਲਿਆਂ ਅਤੇ ਉਹ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਵਿਖੇ’ ਬੇਤੁਕੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਦੇ ਹੋਏ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ (ਯੂਹੰਨਾ 18:19)। ਮਸੀਹ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ‘ਮੈਂ ਜਗਤ ਨਾਲ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ; ... ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਹੈਕਲ ਵਿਚ’ (ਯੂਹੰਨਾ 18:20)।⁴⁵ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ‘ਤੂੰ ਮੈਥੋਂ ਕੀ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ? ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਪੁੱਛ ਲੈ’ (ਯੂਹੰਨਾ 18:21) ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ‘ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਨੇ ਜਿਹੜਾ ਕੋਲ ਖਲੋਤਾ ਸੀ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਚਪੇੜ ਮਾਰ ਕੇ ਕਿਹਾ, ਤੂੰ ਸਰਦਾਰ ਯਾਜਕ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਉੱਤਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ?’ (ਯੂਹੰਨਾ 18:22)। ਇਹ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ ਤੇ ਸਤਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੀ ਸੀ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ‘ਜੇ ਮੈਂ ਬੁਰਾ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਤੂੰ ਬੁਰੇ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿਹ, ਪਰ ਜੇ ਮੈਂ ਚੰਗਾ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਕਿਉਂ ਮਾਰਦਾ ਹੈ?’ (ਯੂਹੰਨਾ 18:23)। ਮਾਰਟਿਨ ਲੂਥਰ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਹੱਥ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਮੂੰਹ ਨਾਲ ਨਹੀਂ।⁴⁶

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਯਹੂਦੀ ‘ਮੁਕੱਦਮੇ’ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪੜਾਅ ਲਈ ‘ਅੰਨਾਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੱਧਾ ਹੋਇਆ ਕਯਾਫ਼ਾ ਸਰਦਾਰ ਯਾਜਕ ਦੇ ਕੋਲ ਘੱਲਿਆ’ (ਯੂਹੰਨਾ 18:24)।⁴⁷ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਯਾਫ਼ਾ ਦਾ ਘਰ ਅੰਨਾਸ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਕੋਲ ਹੀ ਹੋਵੇ।⁴⁸ ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਕਯਾਫ਼ਾ ਨੂੰ ‘ਜਿਨ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਭਈ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬਦਲੇ ਇਕ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਮਰਨਾ ਚੰਗਾ ਹੈ’ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪਛਾਣਿਆ (ਯੂਹੰਨਾ 18:14; ਵੇਖੋ 11:49–52)।

‘ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਅਤੇ ਗ੍ਰੰਥੀ’ ਅਰਥਾਤ ‘ਪੂਰੀ ਮਹਾਂਸਭਾ’ ਕਯਾਫ਼ਾ ਦੇ ਘਰ ਦੇ (ਲੂਕਾ 22:54) ਉੱਪਰਲੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ (ਵੇਖੋ ਮਰਕੁਸ 14:66) ‘ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ’ (ਮਰਕੁਸ 14:53, 55)। ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਅਧਾਰ ਲੱਭਣ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ‘ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਰਾਤ ਦੀ ਖਾਨਾਪੂਰਤੀ ਲਈ ਮਹਾਂਸਭਾ ਦੇ ਓਨੇ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਿਆ ਗਿਆ।’⁴⁹

ਮਸੀਹ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੇ ‘‘ਆਪਣੇ ਮੁਤਅੱਸਬ ਦੀ ਦੂਰਬੀਨ ਨਾਲ ਸਾਢੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਕਮੀ ਲੱਭਣੀ ਚਾਹੀ’’ ਅਤੇ ‘‘ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਉਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ।’’⁵⁰ ਹੁਣ ‘‘ਯਿਸੂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਹ ਦੇ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਲਈ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਢੂੰਡਣੀ ਸੀ ਪਰ ਨਾ ਲੱਭੀ ਭਾਵੇਂ ਝੂਠੇ ਗਵਾਹ ਬਹੁਤ ਆਏ’’ (ਮੱਤੀ 26:59, 60; ਵੇਖੋ ਕੁਝ 20:16)। ਦਿੱਕਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਨਘੜਤ ਕਹਾਣੀਆਂ ਮਿਲਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਦੋ ਗਵਾਹ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ (ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 17:6; 19:15), ਪਰ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਵੀ ‘‘ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਨਾ ਸੀ’’ (ਮਰਕੁਸ 14:56)।

ਅਖੀਰ ‘‘ਦੋ ਜਣੇ ਅੱਗੇ ਆਣ ਕੇ ਬੋਲੇ, ਇਹ ਨੇ ਆਖਿਆ ਹੈ, ਮੈਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਹੈਕਲ ਨੂੰ ਢਾਹ ਕੇ ਤਿੰਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਨੂੰ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ’’ (ਮੱਤੀ 26:60, 61)। ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ, ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਮੰਗਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਤੇ ਮਸੀਹ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ‘‘ਇਸ ਹੈਕਲ ਨੂੰ ਢਾਹ ਸੁੱਟੋ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤਿੰਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਨੂੰ ਖੜਾ ਕਰ ਦਿਆਂਗਾ,’’ ਇਹ ਉਸ ਨੇ ‘‘ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਹੈਕਲ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀ ਸੀ’’ (ਯੂਹੰਨਾ 2:19, 21)। ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਹੈਕਲ ਨੂੰ ਡੇਗ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਝੂਠ ਬੋਲਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਵੀ ਆਪਸ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀ ਸੀ (ਮਰਕੁਸ 14:59)⁵¹

ਕਯਾਫ਼ਾ ਦੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਘਬਰਾ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਯਿਸੂ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰਕੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ, ‘‘ਕੀ ਤੂੰ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ? ਇਹ ਤੇਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ?’’ (ਮੱਤੀ 26:62)। ਮਸੀਹ ਨੇ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਬਲਕਿ ਸ਼ਾਨ ਨਾਲ ਚੁਪਚਾਪ ਖੜਾ ਰਿਹਾ (ਮੱਤੀ 26:63; ਵੇਖੋ ਯਸਾਯਾਹ 53:7; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 8:32, 35; 1 ਪਤਰਸ 2:23)।

ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਵਿਚ, ਮਹਾਂਯਾਜਕ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ‘‘ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਜੀਉਂਦੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਸੌਂਹ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਭਈ ਜੇ ਤੂੰ ਮਸੀਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸ’’ (ਮੱਤੀ 26:63)। ‘‘ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸਹੁੰ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ’’ ਕਿਸੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਖਵਾਉਣ ਦਾ ਯਹੂਦੀ ਢੰਗ ਸੀ।⁵² NIV ਵਿਚ ਹੈ, ‘‘ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਸਹੁੰ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।’’

ਕਯਾਫ਼ਾ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਕੋਲੋਂ ਜਵਾਬ ਮਿਲਣ ਦੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਆਸ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਸ ਸਮਾਜ ਵਿਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੱਜ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਦੋਸ਼ੀ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮਸੀਹ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਯਹੂਦੀ ਆਗੂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਜੇ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਾਂ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਇਹੀ ਸੀ। ਜੇ ਉਸ ਨੇ ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਤਾਂ ਮਹਾਂਯਾਜਕ ਕੋਲ ਕੋਈ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਖ਼ਤਰੇ ਦੇ ਪਲ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘‘ਮੈਂ ਹਾਂ’’ (ਮਰਕੁਸ 14:62)⁵³

ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, ‘‘ਤੈਂ ਸਤ ਆਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਖਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਏਦੋਂ ਅੱਗੇ ਤੁਸੀਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਵਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਅਕਾਸ਼ ਦੇ ਬੱਦਲਾਂ ਉੱਤੇ ਆਉਂਦਾ ਵੇਖੋਗੇ’’ (ਮੱਤੀ 26:64; ਵੇਖੋ ਦਾਨੀਏਲ 7:13; ਜ਼ਬੂਰ 110:1)। ਉਸ ਸਮੇਂ ਤਾਂ ਯਿਸੂ ਜ਼ਲੀਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਥੋੜੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਵਾਪਸ ਚਲੇ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਕਯਾਫ਼ਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਉਸ ਨੇ ਸਮਰੱਥਾ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਹੋਣਾ ਸੀ!

ਮਹਾਂਯਾਜਕ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਹੁਤ ਦੁਖੀ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾੜ ਦਿੱਤੇ—ਜੋ ਡੂੰਘੇ ਸਦਮੇ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, ‘‘ਇਸ ਕੁਫ਼ਰ ਬਕਿਆ ਹੈ, ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਹੋਰ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ?’’ (ਮੱਤੀ 26:65)। ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਮੁਤਾਬਕ, ਖੁਦਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਕੁਫ਼ਰ ਬਕਣ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੌਤ ਸੀ (ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ 24:16)।

ਯਹੂਦੀ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਮੁਤਾਬਕ, ਯਿਸੂ ਖੁਦਾ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕੁਫ਼ਰ ਬਕਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ,⁵⁴ ਪਰ ਕਯਾਫ਼ਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਇੰਨਾਂ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਸੀ ਕਿ ਯਿਸੂ ਨੇ ‘ਮਸੀਹ, ਅਰਥਾਤ ਖੁਦਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ’ ਹੋਣਾ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੈ (ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਤੁੱਲ ਬਣਾਇਆ ਹੈ; ਵੇਖੋ ਯੂਹੰਨਾ 5: 18) ਅਤੇ ਮਸੀਹਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸ਼ਬਦ ‘ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਪੁੱਤਰ’ ਆਪਣੇ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਸੀ। ਮਹਾਂਯਾਜਕ ਚੀਕ ਉੱਠਿਆ ‘ਇਸ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੂੰ ਕੁਫ਼ਰ ਬਕਿਆ ਹੈ!’

ਕਯਾਫ਼ਾ ਨੇ ਮਹਾਂਸਭਾ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ‘ਵੇਖੋ ਹੁਣ ਤੁਸਾਂ ਇਹ ਕੁਫ਼ਰ ਸੁਣਿਆ। ਤੁਹਾਡੀ ਕੀ ਸਲਾਹ ਹੈ?’ (ਮੱਤੀ 26:65, 66)। ‘ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ, ਇਹ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਦੇ ਜੋਗ ਹੈ’ (ਮੱਤੀ 26:66)। ਇਹ ਮਹਾਂਸਭਾ ਦਾ ਰਵਾਇਤੀ ਐਲਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਉਹ ਤਾਂ ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਆਉਣਾ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਲੂਕਾ 22:66–23: 1)। ਤਾਂ ਵੀ, ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੌਤ ਦੀ ਆਪਣੀ ਠਹਿਰਾਈ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਯੋਗ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਰਾਹ ਕੱਢ ਲਿਆ ਹੈ।

ਮਕਸਦ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ (ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਾ ਸੀ), ਮਹਾਂਸਭਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦੱਬੀ ਹੋਈ ਨਫ਼ਰਤ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ: ਯਿਸੂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ (ਮਰਕੁਸ 14:65; ਵੇਖੋ ਲੂਕਾ 22:64)। ਫਿਰ ਕਈਆਂ ਨੇ ‘ਉਹਦੇ ਮੂੰਹ ਉੱਤੇ ਥੁੱਕਿਆ ਅਰ ਉਹਨੂੰ ਮੁੱਕੇ ਮਾਰੇ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੇ ਚਪੇੜਾਂ ਮਾਰ ਕੇ ਕਿਹਾ, ਹੇ ਮਸੀਹ ਸਾਨੂੰ ਅਗੰਮ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਦੱਸ, ਤੈਨੂੰ ਕਿਹ ਨੇ ਮਾਰਿਆ?’ (ਮੱਤੀ 26:67, 68)।⁵⁵ ‘ਸਿਪਾਹੀ’ ‘ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਫੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ’ ਉਹ ਨੂੰ ਠੱਠਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਾਰਨ ਲੱਗੇ (ਮਰਕੁਸ 14:65; ਲੂਕਾ 22:63, 64)।⁵⁶ ‘ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਫ਼ਰ ਬਕਦਿਆਂ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਖੀਆਂ’ (ਲੂਕਾ 22:65)। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮਸੀਹ ਦੇ ਵੈਰੀਆਂ ਨੇ ਸਵੇਰ ਹੋਣ ਤਕ ਕਈ ਘੰਟੇ ਕੱਟੇ।

ਸਾਰ

ਲੰਮੀ ਰਾਤ ਤਾਂ ਅਖ਼ੀਰ ਮੁੱਕਣ ਵਾਲੀ ਸੀ, ਪਰ ਲੰਮਾ ਦਿਨ ਅਜੇ ਬਾਕੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਯਿਸੂ ਦੀ ਮੌਤ ਵਿਚ ਸਿਖਰ ਤਕ ਪਹੁੰਚਣਾ ਸੀ। ਹਾਲੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਜ਼ੁਲਮ ਅਤੇ ਅਨਿਆਂ ਝੱਲਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਸਾਡਾ ਅਗਲਾ ਪਾਠ ਪਤਰਸ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹੋਰ ‘ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ’ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਤਕ ਜਾਵੇਗਾ।

ਨੋਟਸ

ਇਸ ਪਾਠ ਦਾ ਅਗਲਾ ਸਿਰਲੇਖ ‘ਉਣੀਂਦੀ ਰਾਤ’ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੇਠਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਦਾ ਹੋਰ ਢੰਗਾਂ ਲਈ ਕੁਝ ਵਿਚਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਯਿਸੂ ਦਾ ਫੜਵਾਉਣ ਵਾਲਾ

ਯਹੂਦਾ ਤੇ ਪਾਤਰ ਸਰਮਨ ਸੁਣਾਉਣ ਦੀ ਇਹ ਇਕ ਹੋਰ ਥਾਂ ਹੈ।

ਬਾਗ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਦੇ ਪਲ

ਇਸ ਪਾਠ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਥਸਮਨੀ ਦਾ ਇਕ ਸਰਮਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਸਰਮਨ ਲਈ ਨੋਟਸ ਵੀ ਹਨ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆਉਣ ਤੇ ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਦੀ ਸੰਗਤੀ ਚਾਹੀ, ਇਕੱਲੇਪਣ ਤੇ ਸਰਮਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। (ਇਕ ਸੰਭਾਵਤ

ਸਿਰਲੇਖ ਹੈ ‘‘ਇਕੱਲੇਪਣ ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣਾ।’’

ਚੰਗਿਆਈ ਦਾ ਯਿਸੂ ਦਾ ਆਖਰੀ ਮੋਅਜਜ਼ਾ

ਮਲਖੁਸ ਦੇ ਕੰਨ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਪੂਰੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ ਬਾਈਬਲ ਦੀਆਂ ਸਭ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਤੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਲਈ ਸਪ੍ਰਿੰਗ-ਬੋਰਡ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। (ਮਲਖੁਸ ਦੇ ਕੰਨ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦੇ ਕਈ ਵੇਰਵੇ ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਕੁਝ ਵਿਰਤਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਪਰ ਦੂਜਿਆਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ।) ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਬਚਾਏ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਬਾਰੇ ਬਾਈਬਲ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਸਰਮਨ ਵਿਚ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਯਿਸੂ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ੀਆਂ

ਸਾਡੇ ਵਚਨ ਪਾਠ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਾ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਰਮਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਯਿਸੂ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ੀਆਂ ਹਨ। (ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ‘‘ਤੁਹਾਡਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀ ਹੈ?’’ ਸਰਮਨ ਵੇਖੋ।)

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹ਕਈਆਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਆਇ 15 ਤੋਂ 17 ਦੇ ਰੂਪਕ ਦਾ ਕੁਝ ਭਾਗ ਉੱਪਰਲੇ ਕਮਰੇ ਤੋਂ ਗਥਸਮਨੀ ਬਾਗ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੇ ਦੌਰੇ ਤੇ ਵੇਖੇ ਗਏ ਦਰਿਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋ ਕੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। (ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਪਿੱਛੇ ‘‘ਪ੍ਰਭੂ ਲਈ ਫਲ ਲਿਆਉਣਾ’’ ਪਾਠ ਵੇਖੋ।) ਜੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਯੂਹੰਨਾ 15-17 ਵਿਚ ਕਹੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿਦਰੋਨ ਦੇ ਕੋਲ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹੀ ਕਹੇ ਗਏ ਸਨ (ਵੇਖੋ ਯੂਹੰਨਾ 18:1)। ²ਮਰਕੁਸ 14:26-32 ਮੁਤਾਬਿਕ, ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉੱਪਰਲੇ ਕਮਰੇ ਤੋਂ ਜਾਣ ਅਤੇ ਗਥਸਮਨੀ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਵਿਚ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਛੋਟੇ ਦੌਰੇ ਤੇ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕਹੀ ਹੋਵੇ। ³‘‘ਹੋਮਿਲੈਟਿਕਸ’’ ਸਰਮਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ⁴‘‘ਹੱਲੇਲ’’ ‘‘ਉਸਤਤ’’ ਲਈ ਇਬਰਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਬਦਲਵਾਂ ਸ਼ਬਦ ਹੈ। ⁵ਜੈਕ ਪੀ. ਲੂਈਸ, *ਦ ਗੌਸਪਲ ਅਕਾਰਡਿੰਗ ਟੂ ਮੈਥਿਊ*, ਭਾਗ, 2, ਦ ਲਿਵਿੰਗ ਵਰਡ ਕਮੈਂਟਰੀ ਸੀਰੀਜ਼, ਸੰਪਾਦਕ ਐਵਰੈੱਟ ਫ਼ਰਗਿਊਸਨ (ਅਬਿਲੋਨ, ਟੈਕਸਸ: ਏਸੀਯੂ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1976), 148. ⁶ਜੇ. ਡਬਲਯੂ. ਮੈਕਗਰਵੇ ਐਂਡ ਫਿਲਿੱਪ ਵਾਈ. ਪੈਂਡਲਟਨ, *ਦ ਫੋਰਫੋਲਡ ਗੌਸਪਲ ਆਰ ਏ ਹਾਰਮਨੀ ਆਫ ਦ ਫੋਰ ਗੌਸਪਲਜ਼* (ਸਿੰਸਿਨਾਟੀ: ਸਟੈਂਡਰਡ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 1914), 685. ⁷ਕਿਦਰੋਨ ਦਾ ਨਾਲਾ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਸ਼ਹਿਰਪਨਾਹ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਚੱਲਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ‘‘ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਸ਼ਹਿਰ (ਯਿਸੂ ਦੀਆਂ ਆਖਰੀ ਘੜੀਆਂ ਦੇ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਰਸਤੇ)’’ ਵਾਲਾ ਨਕਸ਼ਾ ਵੇਖੋ। ⁸ਗਥਸਮਨੀ ਵਿਚ ਮੁਸਕਿਲ ਅਜਮਾਇਸ਼ ਤੇ ਹੋਰ ਵੇਰਵਿਆਂ ਲਈ, ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ‘‘ਬਾਗ ਵਿਚ’’ ਪਾਠ ਵੇਖੋ। ⁹ਇਹ ਵਾਕ ਐਚ. ਆਈ. ਹੇਸਟਰ, *ਦ ਹਾਰਟ ਆਫ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ* (ਲਿਬਰਟੀ, ਮਿਜ਼ੋਰੀ: ਕਵਾਲਿਟੀ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1963), 199 ਵਿੱਚੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਆਧੁਨਿਕ ਗਾਈਡ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਯਿਸੂ ਨੇ ਜੈਤੂਨ ਦੇ ਰੁੱਖਾਂ ਹੇਠ ਹੀ ਦੁਆ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਪੁਰਾਣੇ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਰੋਮੀ ਹਮਲੇ ਵੇਲੇ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰੁੱਖ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਪਰ ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਦੇ ਰੁੱਖ ਬਹੁਤ, ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੇ ਹਨ। ¹⁰‘‘ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਢੀਮ ਦੀ ਮਾਰ ਤੇ ਅਲੱਗ ਜਾ ਕੇ ...’’ (ਲੂਕਾ 22:41ਓ)। ਢੀਮ ਦੀ ਮਾਰ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਹੁੰਦੀ ਹੈ? ਇਹ ਤਾਂ ਸੁੱਟਣ ਵਾਲੇ ਤੇ ਹੈ। ਜੇ. ਡਬਲਯੂ. ਮੈਕਗਰਵੇ ਨੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ 150 ਤੋਂ 200 ਫੁਟ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ (ਮੈਕਗਰਵੇ ਐਂਡ ਪੈਂਡਲਟਨ, 686)।

¹¹ਬਾਈਬਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਇਕ ਪੁਰਾਣੀ ਪਰੰਪਰਾ ਹੈ ਕਿ ਯਿਸੂ ਨੇ ਇਕ ਵੱਡੀ ਚੱਟਾਨ ਕੋਲ ਗੋਡੇ ਟੇਕੇ। ਗਥਸਮਨੀ ਦੇ ਯਿਸੂ ਦੀਆਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਤਸਵੀਰਾਂ ਇਕ ਇਕ ਕਾਲਪਨਿਕ ਚੱਟਾਨ ਨੂੰ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਚਨ ਮੁਤਾਬਿਕ, ਯਿਸੂ *ਜ਼ਮੀਨ* ਤੇ ਮੂਧੇ ਮੂੰਹ ਡਿੱਗਾ। ¹²ਯਿਸੂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ¹³ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਉਦਾਸੀ ਦਾ ਇੰਨਾ ਅਸਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ¹⁴ਦਬਾਅ ਦਾ ਇਕ ਆਮ ਲੱਛਣ ਸੁੱਤੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੈ। ¹⁵ਫ਼ਰਿਸ਼ਤੇ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਯਿਸੂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਸੇਵਕਾਈ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਜਨਮ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗਾਇਆ (ਲੂਕਾ 2: 13, 14) ਅਤੇ ਉਜਾੜ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ (ਮੱਤੀ 4: 11)। ਬਾਅਦ ਵਿਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ (ਮੱਤੀ 28: 2, 5, 6)। ¹⁶ਇਸ ਵਾਕ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ, ‘ਇਸ ਲਈ ਸੁੱਤੇ ਰਹੋ’ ਵੀ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ KJV)। ਜੇ ਯਿਸੂ ਨੇ ਇਹੋ ਕਿਹਾ, ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਤਰਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਜੁਲਦਾ ਹੈ: ‘ਜਿੱਥੋਂ ਤਕ ਮੇਰੀ ਫ਼ਿਕਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਸੁੱਤੇ ਰਹੋ ਅਤੇ ਅਰਾਮ ਕਰੋ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੇ ਅਰਾਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮਦਦ ਦਾ ਸਮਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੰਘ ਚੁਕਿਆ ਹੈ’ (ਮਿਕਗਰਵੇ ਐਂਡ ਪੈਂਡਲਟਨ, 688)। ¹⁷‘ਘੜੀ’ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਇਸ ‘ਘੜੀ’ ਵੱਲ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਯੂਹੰਨਾ 2: 4; 7: 30; 8: 20; 12: 23, 27; 13: 1; 17: 1)। ¹⁸ਮਸੀਹ ਦੀ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤਰਤੀਬਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਾਠ ਵਿਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਤਰਤੀਬ ਇਕ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ¹⁹ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਮਰਕੁਸ 14: 51, 52 ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ। ²⁰ਮਹਾਂਸਭਾ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਵੀ ਉਹੋ ਸਨ (ਲੂਕਾ 22: 52)। ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਝੁੰਡ ‘ਫ਼ਰੀਸੀ’ (ਯੂਹੰਨਾ 18: 3) ਸੀ; ਮਹਾਂਸਭਾ ਵਿਚ ਫ਼ਰੀਸੀਆਂ ਦੀ ਕਾਫ਼ੀ ਚੱਲਦੀ ਸੀ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 23: 1, 6)।

²¹ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ, ਲੇਵੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ; ਸ਼ਾਇਦ ਲੇਵੀ ਸਨ, ਸ਼ਾਇਦ ਨਹੀਂ। ²²ਰੋਮੀ ਸਿਪਾਹੀ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਨ। ਮਹਾਂਯਾਜ਼ਕਾਂ ਨੇ ਰੋਮੀ ਸੂਬੇਦਾਰ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦੁਆਉਣ ਲਈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਬੰਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਣ ਯਿਸੂ ਬਾਰੇ ਕਾਫ਼ੀ ਵਧਾਅ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਦੱਸਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ²³ਯੂਹੰਨਾ 18: 12 ਵਿਚ ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ‘ਫ਼ੌਜੀ ਟੁਕੜੀ’ ਲਈ ਰੋਮੀ ਫ਼ੌਜ ਵੱਲੋਂ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ ਲਈ ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ। ਦਸ ਦਸਤਿਆਂ ਦੀ ਇਕ ਟੁਕੜੀ ਬਣਦੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਛੇ ਹਜ਼ਾਰ ਸਿਪਾਹੀ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਪਰਬ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ, ਰੋਮੀ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਰੋਮੀ ਰਾਜਪਾਲ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਦੰਗੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੰਟੋਨੀਆ ਦੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਹੈਕਲ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਦੇ ਉਤਰ ਪੱਛਮੀ ਨੁੱਕਰ ਵਿਚ ਸੀ। *ਮਸੀਹ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ*, 1 ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਹੈਕਲ ਦਾ ਰੇਖਾਚਿੱਤਰ ਵੇਖੋ। ²⁴ਪਸਾਹ ਦਾ ਪਰਬ ਪੂਰਨਮਾਸੀ ਤੇ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹ ਮਸ਼ਾਲਾਂ ਵੀ ਲਿਆਏ ਸਨ (ਯੂਹੰਨਾ 18: 3)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਯਿਸੂ ਭੱਜਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਗ ਦੇ ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੇ ਪਰਛਾਵਿਆਂ ਵਿਚ ਲੱਭ ਲੈਣਗੇ। ²⁵ਆਪਣੀ ਇਲਾਹੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਯਿਸੂ ਨੇ ਹੈਕਲ ਵਿੱਚੋਂ ਲੈਣ ਦੇਣ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕੱਢਿਆ ਸੀ (ਮਰਕੁਸ 11: 15; ਯੂਹੰਨਾ 2: 15)। ²⁶ਜੀ. ਹਾਲ ਟੌਡ, *ਦ ਗੈਂਬਰਲਜ਼ ਐਂਡ ਗੋਲਗੋਥਾ* (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਬੇਕਰ ਬੁਕ ਹਾਊਸ, 1958), 39. ²⁷‘ਹੇ ਮਿੱਤਰ’ ਸ਼ਬਦ ਹਾਸ਼ੋਰੀਣਾ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਯਹੂਦਾ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮਿੱਤਰ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਯਹੂਦਾ ਨੇ ਯਿਸੂ ਦੀ ਦੋਸਤੀ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤਾ। ²⁸ਰੋਮੀ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੇ ਯਿਸੂ ਦੀ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰੀ ਵਿਚ ਹੈਕਲ ਦੇ ਯਹੂਦੀ ਪਹਿਰੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕੀਤਾ (ਯੂਹੰਨਾ 18: 12), ਪਰ ਉਹ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਟੋਲੇ ਨਾਲ ਕਿੰਨੀ ਦੇਰ ਰਹੇ, ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ (ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 22: 30)। ²⁹ਪਹਿਲਾਂ, ਰਸੂਲਾਂ ਨੇ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਦੋ ਤਲਵਾਰਾਂ ਹਨ (ਲੂਕਾ 22: 38); ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇਕ ਤਲਵਾਰ ਬਾਗ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸੀ। ³⁰ਯੂਹੰਨਾ, ਜੋ

ਮਹਾਂਯਾਜਕ ਦੇ ਘਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਸੀ (ਯੂਹੰਨਾ 18: 15, 16), ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਚਾਕਰ ਦਾ ਨਾਂ ਮਲਖੁਸ ਸੀ। ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਾਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਮਲਖੁਸ ਕੌਣ ਸੀ, ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਮਲਖੁਸ ਅਖੀਰ: ਇਕ ਮਸੀਹੀ ਬਣ ਗਿਆ। ਯੂਹੰਨਾ ਹੀ ਇਕਲੌਤਾ ਲੇਖਕ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਤਲਵਾਰਬਾਜ਼ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਆ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣਾ ਵਿਰਤਾਂਤ ਲਿਖਣ ਸਮੇਂ ਪਤਰਸ ਮਰ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਅਤੇ ਰੋਮੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

³¹ਵਾਰੇਨ ਡਬਲਯੂ. ਵਿਅਰਸਬੇ, *ਦ ਬਾਈਬਲ ਐਕਸਪੋਜ਼ਿਸ਼ਨ ਕਮੈਂਟਰੀ*, ਜਿਲਦ 1 (ਫ੍ਰੀਟਨ, ਇਲਿਨੋਇਸ: ਵਿਕਟਰ ਬੁਕਸ, 1989), 162. ³²ਅਸਲ ਵਿਚ, ਇੱਕੋ ਫਰਿਸਤਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਣਾ ਸੀ। ³³ਯਿਸੂ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਲਿਖਤ ਦੀ ਗੱਲ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣਾ ਹੀ ਹੈ (ਮੱਤੀ 26: 54, 56)। ³⁴ਇਹ ਘਟਨਾ ਯਿਸੂ ਦੇ ਹੱਥ ਬੰਨ੍ਹਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ, ਤਾਂ ਯਿਸੂ ਨੇ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੱਥ ਅੱਗੇ ਕੀਤਾ। ³⁵ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਚੰਗਿਆਈ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਕੰਨ ਵਾਪਸ ਲਾਇਆ ਜਾਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ—ਪਰ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਚੰਗਿਆਈ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕੰਨ ਕੱਟੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਸੀ। ³⁶ਇਹ ਥੋੜੀ ਦੇਰ ਦੀ ਜਿੱਤ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਯਿਸੂ ਦੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਨੇ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ³⁷ਅਸੀਂ ਵੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਆਪਣੀ ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਵਿਰਤਾਂਤ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤੀਸਰਾ ਪੁਰਸ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਰਤਿਆ ਹੈ; ਮਰਕੁਸ ਨੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਰਕੁਸ ਦੀ ਮਾਂ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 12: 12, 25); ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਘਰ ਪ੍ਰਭੂ ਭੋਜ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਹੀ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਜਵਾਨ ਯਿਸੂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਚੱਲਿਆ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਉਹ ਉੱਪਰਲੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਗਏ ਜਾਂ ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਬਾਗ ਵਿਚ ਗਿਆ, ਇਹ ਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਯਹੂਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਭੀੜ ਨੂੰ ਉੱਪਰਲੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਲੈ ਗਿਆ; ਤਾਂ ਮਰਕੁਸ ਉਸ ਭੀੜ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਮਸੀਹ ਸੀ। ਜਵਾਨ ਨੇ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਯਿਸੂ ਦਾ ਚੇਲਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਭੀੜ ਨੇ ‘ਉਸ ਨੂੰ ਫੜਿਆ’ (ਮਰਕੁਸ 14: 51)। ³⁸ਪਸਾਹ ਦਾ ਪਰਬ, ਜੋ ਦੋ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਚੱਲਦਾ ਸੀ, ਸੂਰਜ ਡੁੱਬਣ ਦੇ ਛੇਤੀ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ (ਸ਼ਾਮ ਕਰੀਬ 6: 00 ਵਜੇ) ਇਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਲੰਮਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਯੂਹੰਨਾ 14–17 ਦੀ ਦੁਆ ਹੋਈ ਸੀ। ਫਿਰ ਯਿਸੂ ਅਤੇ ਗਥਸਮਨੀ ਨੂੰ ਚਲੇ ਗਏ, ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਇਕ ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੁਆ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਸੰਭਵ ਤੌਰ ਤੇ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਸੀ ਜਾਂ ਸਵੇਰ 1: 00 ਵਜੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ, ਜਦ ਯਹੂਦਾ ਭੀੜ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆ ਗਿਆ। ³⁹ਸਿਰਫ਼ ਯੂਹੰਨਾ ਹੀ ਅੰਨਾਸ ਦੇ ਕੋਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਯਹੂਦੀ ‘ਪੇਸ਼ੀਆਂ’ ਬਾਰੇ, ਯੂਹੰਨਾ ਦਾ ਵਿਰਤਾਂਤ, ਜੋ ਦਹਾਕੇ ਬਾਅਦ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ, ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਸਹਿਦਾਰਸੀ ਵਿਰਤਾਂਤ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੋਰ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ⁴⁰ਯਿਸੂ ਦੀਆਂ ‘ਪੇਸ਼ੀਆਂ’ ਦੇ ਕੁਝ ਪਹਿਲੂ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ‘‘ਤੁਹਾਡਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀ ਹੈ?’’ ਪਾਠ ਵਿਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

⁴¹ਐਫ਼. ਲੇਗਰਡ ਸਮਿੱਥ, *ਦ ਨੈਰੇਟਡ ਬਾਈਬਲ ਇਨ ਕ੍ਰੋਨੋਲੌਜੀਕਲ ਆਡਰ* (ਯੂਜੀਨ, ਓਰੀਗਨ: ਹਾਰਵੈਸਟ ਹਾਉਸ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, 1984), 1467. ⁴²ਮਸੀਹ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ, 1 ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ‘‘ਸੰਸਾਰ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਆਇਆ’’ ਪਾਠ ਵਿਚ ਅੰਨਾਸ ਉੱਤੇ ਨੋਟਸ ਵੇਖੋ। ⁴³ਆਦਰਯੋਗ ਰੁਤਬੇ, ਜਿਵੇਂ ‘‘ਪ੍ਰਧਾਨ,’’ ਨਾਂ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਗੱਦੀ ਤੋਂ ਉਤਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ⁴⁴ਮਹਾਂਸਭਾ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਗਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ ਲਈ ਉੱਥੇ ਹੀ ਸਨ (ਲੂਕਾ 22: 52), ਪਰ ਗਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ⁴⁵ਯਿਸੂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ‘‘ਗੁਪਤ ਵਿਚ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ’’ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕਾਂਤ ਵਿਚ ਸਿੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ (ਮਰਕੁਸ 4: 34; ਲੂਕਾ 10: 23), ਪਰ ਇਕਾਂਤ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਉਸ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਉਸ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ

ਉਲਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਕਾਂਤ ਵਿਚ ਸਿਖਾਉਣ ਦਾ ਉਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਕੁਝ ਲੁਕਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 10:27)।⁴⁶ ਮੈਕਗਰਾਵੇ ਐਂਡ ਪੈਂਡਲਟਨ, 695. ਲੂਥਰ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਦੂਜੀ ਗੱਲ ਫੇਰਨ ਦੀ ਯਿਸੂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੀ (ਮੱਤੀ 5:39)।⁴⁷ ਪਤਰਸ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਕਯਾਫਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਯਿਸੂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਕੱਢਣ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਨਾਲ ਇਧਰ ਉੱਧਰ ਖਿੱਲਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਪਰ ਆਪਣੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਅਸੀਂ ਕਯਾਫਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਸੀਹ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਾਂਗੇ ਅਤੇ ਫਿਰ (ਅਗਲੇ ਪਾਠ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ) ਪਤਰਸ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਾਂਗੇ।⁴⁸ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅੰਨਾਸ ਅਤੇ ਕਯਾਫਾ ਦਾ ਇੱਕੋ ਦਰਬਾਰ ਸੀ। ਪਰ ਹਾਲ ਹੀ ਦੀਆਂ ਖੁਦਾਈਆਂ ਤੋਂ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਥੋੜੇ ਫਾਸਲੇ ਤੇ ਦੋ ਘਰ ਸਨ।⁴⁹ ਰੋਬਰਟ ਐਲ. ਥੌਮਸ, ਸੰਪਾ., ਐਂਡ ਸਟੈਨਲੀ ਐਨ. ਗੁੰਡਰੀ, ਐਸੋਸਿਏਟ ਸੰਪਾ., *ਏ ਹਾਰਮਨੀ ਆਫ ਦ ਗੋਸਪਲਜ਼* (ਸ਼ਿਕਾਗੋ: ਮੂਡੀ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1978), 329. ਇਹ ਤਕਰੀਬਨ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਸੈਸ਼ਨ ਹੀ ਸੀ (ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ‘‘ਤੁਹਾਡਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀ ਹੈ?’’ ਪਾਠ ਵੇਖੋ)। ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ ਸਭਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਜੋ ਯਿਸੂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹੋਵੇ (ਨਿਕੁਦੇਮਸ ਅਤੇ ਅਗਿਸਥੈਆ ਦੇ ਯੂਸੁਫ਼ ਵਾਂਗ [ਯੂਹੰਨਾ 7:50; ਲੂਕਾ 23:50, 51]) ਇਸ ਖ਼ਾਸ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿਚ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।⁵⁰ ਰਿਚਰਡ ਰੋਜ਼ਰਸ, *ਦ ਲਾਈਫ ਆਫ ਕ੍ਰਾਈਸਟ ਐਂਡ ਹਿਜ਼ ਟੀਚਿੰਗ* (ਲੰਬੋਕ, ਟੈਕਸਸ: ਸਨਸੈਟ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਬਾਈਬਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਐਕਸਟਰਨਲ ਸਟੱਡੀਜ਼ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ, 1995), 95.

⁵¹ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਭਾ ਦੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰ ਸਮਝ ਗਏ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਯਿਸੂ ਆਪਣੀ ਦੇਹ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਇੱਠਾਂ ਪੱਥਰਾਂ ਦੀ ਹੈਕਲ ਦੀ (ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 27:63)। ਜੋ ਵੀ ਕਾਰਣ ਹੋਵੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯਿਸੂ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਇਲਜ਼ਾਮ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ। ਪਰ ਇਹੀ ਚਰਚਾ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਮਹਾਂਸਭਾ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਜਦ ਇਸਤੀਫ਼ਾਨ ਨੂੰ ਸਭਾ ਵਿਚ ਧੂਹ ਕੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 6:13, 14)।⁵² ਇਸ ਲਈ ਕਯਾਫਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਯਿਸੂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸਹੁੰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਉਸ ਉਦਾਹਰਣ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਸਮਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਯਿਸੂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ (ਮੱਤੀ 5:34) ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਕਸਮਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਨਹੀਂ ਸਨ।⁵³ ਮੱਤੀ ਨੇ ਯਿਸੂ ਦਾ ਜਵਾਬ ‘‘ਤੈਂ ਸਤ ਆਖ ਦਿੱਤਾ’’ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ (ਮੱਤੀ 26:64), ਇਹ ‘‘ਹਾਂ’’ ਕਹਿਣ ਦਾ ਇਕ ਮੁਹਾਵਰੇਦਾਰ ਢੰਗ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਮੰਨਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਖ੍ਰਿਸਤੁਸ ਹੈ (ਉਹ ਮਸੀਹਾ ਜਿਸ ਦੀ ਰਾਹ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਤੱਕ ਰਹੇ ਸਨ) (ਯੂਹੰਨਾ 5:17, 18; 10:30-39; ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 22:41-46), ਪਰ ਸਾਫ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਮਹਾਂਸਭਾ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਅਵੇ ਲਈ ਕੋਈ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਿਆ, ਜਾਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕੀ।⁵⁴ ‘‘ਤੁਹਾਡਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀ ਹੈ?’’ ਪਾਠ ਵਿਚ ਚਰਚਾ ਵੇਖੋ।⁵⁵ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਇਕ ਪੁਰਾਣੀ ਗੋਮ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਅੱਖ ਕਿਸੇ ਕੱਪੜੇ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸ ਨੇ ਛੂਹਿਆ ਜਾਂ ਕੌਣ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। (ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਛੋਟਾਂ ਸਾਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ‘‘ਲੁਕਣ ਮੀਟੀ’’ ਆਖਦੇ ਸੀ।) ਯਿਸੂ ਨੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਅਜਿਹੀ ਖੇਡ ਦੇ ਤੰਗ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਵਿਗਾੜ ਲੱਗਦੇ ਸਨ।⁵⁶ ਮੱਤੀ ਦੇ ਵਿਰਤਾਂਤ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਭਾ ਨੇ ਯਿਸੂ ਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਇਆ, ਜਦਕਿ ਲੂਕਾ ਦੇ ਵਿਰਤਾਂਤ ਤੋਂ ਦੋਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਰਕੁਸ ਦੇ ਵਿਰਤਾਂਤ ਤੋਂ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਹੀ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਲ ਬਦਸਲੂਕੀ ਕੀਤੀ। ਜਦ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬਦਸਲੂਕੀ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦਾ ਡਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਯੂਹੰਨਾ 18:6)। ਮਹਾਂਸਭਾ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਸਤੀਫ਼ਾਨ ਨਾਲ ਮਹਾਂਸਭਾ ਦੇ ਸਲੂਕ ਨਾਲ ਕਰੋ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 7:54, 57, 58)।